

ĐỒNG HƯNG

Đẩy nhanh tiến độ gieo cấy lúa mùa, diệt ốc bươu vàng

Để đạt mục tiêu cấy trên 11.600ha lúa mùa, trong đó có 2.500ha lúa mùa trà sớm, phân đầu năng suất bình quân đạt 61 tạ/ha trở lên, những ngày này, tranh thủ thời tiết thuận lợi, bà con nông dân huyện Đồng Hưng khẩn trương ra đồng gieo cấy lúa mùa đúng khung thời vụ.

Vụ mùa năm nay, gia đình bà Nguyễn Thị Mai, thôn Kim Bôi, xã Hoa Lu cùng với hàng chục hộ nông dân trong thôn mạnh dạn tham gia sản xuất theo vùng khoảng 15ha cây giống lúa chất lượng cao BC15, nếp 87. Bà Mai cho biết: Qua lớp tập huấn chúng tôi biết việc gieo cấy một giống duy nhất, làm đất, gieo trồng cùng một thời điểm sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho công tác thủy lợi, chăm sóc và phòng, trừ sâu bệnh, giảm chi phí sản xuất, tăng năng suất, thu nhập, giảm thiểu ô nhiễm môi trường. Đã từng cấy giống lúa BC15, tôi thấy đây là giống có chất lượng, năng suất cao, phù hợp với đồng đất Hoa Lu nên khi cần bộ khuyến nông triển khai, gia đình tôi cũng như nhiều hộ khác đều đồng ý tham gia mô hình này. Vụ này, gia đình tôi cấy 8 sào, hiện đã cấy xong, đang chuyển trọng tâm sang chăm sóc lúa.

Vụ mùa này, xã Hoa Lu quy hoạch các vùng sản xuất tập trung với diện tích 65ha (chiếm 34% diện tích gieo cấy), cây lúa chất lượng cao ở 5 thôn: Lễ Nghĩa, Kim Bôi, An Bài, Nguyễn Lâm, Tân Lập; 95,3ha còn lại cấy các giống Q5, TBR-1, TBR225. Ông Bùi Ngọc Ngãi, Giám đốc HTX DVNN xã Hoa Lu cho biết: HTX đã tổ chức triển khai, tập huấn để án sản xuất vụ mùa, vụ đông đến từng hộ xã viên; khuyến cáo các hộ thu hoạch lúa xuân đến đâu làm đất đến đó, giữ nước, vệ sinh đồng ruộng, phát quang bờ bụi để hạn chế mầm sâu bệnh, nơi trú ngụ

Nông dân xã Hoa Lu (Đồng Hưng) tập trung nhân lực cấy lúa mùa bảo đảm thời vụ.

của chuột. Xã đã huy động 40 máy cày các loại làm đất phục vụ bà con gieo cấy lúa mùa bảo đảm khung thời vụ; chủ động tu sửa, bảo dưỡng các trạm bơm, nạo vét kênh mương, khơi thông dòng chảy để chủ động tưới, tiêu. Đồng thời khuyến cáo xã viên gieo cấy tập trung theo vùng, 1 - 3 giống lúa tạo thuận lợi cho việc áp dụng đồng bộ các biện pháp kỹ thuật tiên tiến vào sản xuất, nâng cao giá trị lợi nhuận trên một đơn vị diện tích canh tác. Từ ngày 2/7, xã viên đã tập trung toàn bộ nhân lực ra đồng cấy lúa, phân đầu 10/7 cấy xong 100% diện tích, sớm hơn so với kế hoạch 5 ngày.

Ông Nguyễn Tuấn Anh, Chủ tịch UBND xã An Châu cho biết: Vụ mùa này, An Châu phân đầu gieo cấy 245,67ha, trong đó, trà lúa mùa sớm khoảng 100ha, tập trung ở các vùng chân đất vùn, vùn cao các khu dân cư và cánh đồng lớn bằng các giống lúa thuần như nếp 87, Bắc thơm, Thiên ưu 8 để tạo quỹ đất trồng cây vụ đông ưa ẩm. Do lực lượng lao động ngày càng thiếu hụt nên để bảo đảm các yêu cầu của sản xuất, bên cạnh việc huy động mọi nguồn lực, phương tiện làm đất, HTX

Tranh thủ nhỏ mạ sớm để đưa ra đồng cấy.

DVNN xã An Châu đẩy mạnh tuyên truyền, vận động bà con xã viên tiếp tục cấy hoặc gieo vãi theo băng luống, khoảng cách giữa các băng luống là 0,4m để thuận tiện cho việc đưa cây vụ đông ưa ẩm ra ruộng trước khi thu hoạch lúa mùa. Đến nay, 100% trà lúa mùa sớm đã được gieo cấy xong, trà lúa mùa muộn bà con phân đầu gieo cấy xong trước ngày 20/7.

Đến ngày 6/7, huyện Đồng Hưng đã gieo cấy được trên 40% diện tích lúa mùa. Song hiện nay ốc bươu vàng đang phát sinh, phát triển

với mật độ cao, có khả năng gây hại lớn cho những diện tích lúa mùa đã cấy. Vì vậy, các cấp, các ngành và nông dân các địa phương trên địa bàn huyện đang khẩn trương, quyết liệt triển khai nhiều biện pháp diệt trừ ốc bươu vàng để bảo vệ lúa mùa.

Những ngày vừa qua, trên cánh đồng xã Đông La xuất hiện nhiều ốc bươu vàng, nhất là ở những cánh đồng trũng và ruộng thường xuyên có nước. Bà Hoàng Thị Hồng, thôn Thuận Túy, xã Đông La cho biết: Vụ này, tôi cấy 3,5 sào, ruộng nào cũng có

Những ngày qua, UBND huyện đã chỉ đạo các địa phương huy động máy móc, nhân lực làm đất gieo cấy lúa mùa; sẵn sàng vụ mùa với sản xuất vụ đông; khuyến khích người dân địa phương và doanh nghiệp tích trữ ruộng đất phát triển sản xuất quy mô lớn; bố trí cơ cấu giống lúa hợp lý, cần đối, phù hợp với điều kiện thổ nhưỡng ở từng địa phương; áp dụng biện pháp thâm canh cải tiến SRI trên toàn bộ diện tích lúa vì biện pháp thâm canh này giúp tưới nước tiết kiệm, giảm giống, giảm lượng phân bón, giảm thuốc bảo vệ thực vật. Toàn huyện phấn đấu đến hết ngày 20/7 cấy xong toàn bộ diện tích để chuyển trọng tâm sang chăm sóc.

(Ông Nguyễn Tiến Hưng, Chủ tịch UBND huyện Đồng Hưng)

ốc, mỗi ngày dành ra mấy tiếng đồng hồ bắt thủ công trước khi cấy mà không hết, khi cấy xong lại phải mua thuốc về phun mà không biết ốc có chết không.

Có mặt tại cánh đồng thôn Tân Bình, xã Hợp Tiến, chúng tôi thấy ốc bươu vàng nổi trên mặt ruộng, bám thành từng chùm vào bụi cỏ ven bờ, mương, rãnh nước. Chân ruộng vùn cao dù đã được tháo cạn nước nhưng ốc con, ốc mới nở vẫn có. Chị Phạm Thị Sô, một nông dân trong thôn cho biết: 3 năm nay, ốc bươu vàng mới lại xuất hiện nhiều như thế. Cả 5 sào ruộng của gia đình đều có. Trước khi cấy, mỗi sào phải mất hơn một ngày công để bắt ốc, sau khi cấy xong, tôi lại mua thuốc về phun phòng, trừ để bảo vệ lúa. Ngày nay, tôi vẫn thường xuyên có mặt trên đồng để bắt ốc và trứng ốc, cấy dặm những nơi lúa bị ốc cắn phá. Trên cánh đồng xã Hoa Lu, bà con nông dân đã cấy gần xong 100% diện tích. Mặc dù các hộ đã tổ chức bắt thủ công, phun thuốc diệt ốc, có nhà phun đến 2 lần mà ốc vẫn còn, vẫn sinh sôi nhanh. Cá biệt có ruộng lúa mới được cấy xuống đã có một bị ốc bươu cắn phá. Theo cơ quan chuyên

môn, năm nay mật độ ốc bươu vàng cao là do mưa kéo dài khiến các chân ruộng thường xuyên ẩm ướt thuận lợi cho ốc phát sinh, phát triển. Thời gian chuyển vụ ngắn nên ốc lưu trú trong đất từ vụ xuân tiếp tục gây hại ngay trong vụ mùa. Mặt khác, nhiều nông dân sử dụng thuốc không đúng theo khuyến cáo; bắt thủ công hoặc phun thuốc không tập trung, các hộ tự phun thuốc diệt trừ để bảo

chuyển từ chỗ này sang chỗ khác, ruộng này sang ruộng kia nên hiệu quả diệt trừ thấp. Ông Hoàng Đức Kiểm, Phó Chủ tịch UBND huyện Đồng Hưng cho biết: UBND huyện đã chỉ đạo các phòng, ban, đơn vị liên quan phân công cán bộ kỹ thuật xuống xã trực tiếp cùng các địa phương chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện để án sản xuất vụ mùa, vụ đông. Khẩn trương, quyết liệt diệt trừ ốc bươu vàng cho toàn bộ diện tích. Khi mật độ ốc cao đạt 3 con/m² trở lên, ốc nhỏ không thể bắt bằng tay thì vận động nông dân sử dụng thuốc hóa học theo đúng khuyến cáo của cơ quan chuyên môn để phun phòng, trừ. Các cơ quan chức năng tăng cường thanh tra, kiểm tra ngân sách tình trạng sử dụng thuốc diệt trừ ốc bươu vàng kém chất lượng, thuốc ngoài danh mục và xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm. Thực hiện sự chỉ đạo của huyện, các xã, nhất là các xã có nhiều diện tích lúa mùa trà sớm đã tích cực nắm tình hình, đẩy mạnh tuyên truyền, vận động bà con nông dân thực hiện các giải pháp diệt ốc bảo vệ lúa mùa, trong đó khuyến khích bà con bắt ốc bằng phương pháp thủ công và xử lý ốc đã bắt làm thức ăn cho gia cầm hoặc đào hố sâu chôn xuống khi ốc đã chết..., chỉ khi nào mật độ ốc cao, không thể bắt bằng tay mới phun thuốc diệt trừ để bảo

vệ môi trường. Ông Nguyễn Đức Huy, Giám đốc HTX DVNN xã Hợp Tiến cho biết: Ốc bươu vàng ở vụ này mật độ cao hơn các vụ trước, vì vậy, trước khi làm đất, HTX đã khuyến cáo xã viên rắc vôi bột để diệt ốc; khi tháo nước vào ruộng dùng lưới mắt nhỏ hoặc sàng cây đặt ở đầu kênh dẫn nước ngăn không cho ốc vào ruộng; bắt ốc bằng tay trước khi cấy, sau cấy phun thuốc diệt trừ nếu ốc vẫn còn.

Ốc bươu vàng có tốc độ sinh trưởng nhanh, là một trong những đối tượng dịch hại nguy hiểm, rất khó phòng, trừ, thường cắn ngang cây lúa non hay chồi non từ ngay sau khi cấy cho đến khi cây lúa được 30 ngày tuổi, hoạt động chủ yếu vào sáng sớm, chập tối và ban đêm, nếu không ngăn chặn kịp thời sẽ có thể gây thiệt hại về giống, phải dặm hoặc cấy lại, ruộng lúa sinh trưởng không đồng đều khó khăn cho việc chăm sóc và thu hoạch, ảnh hưởng đến năng suất lúa. Ốc bươu vàng không phải là đối tượng dịch hại mới nhưng mỗi mùa vụ, nông dân phải bỏ nhiều công sức và chi phí để diệt trừ. Do đó, bà con kiến nghị huyện cần phát động chiến dịch diệt ốc bươu vàng tập trung trên diện rộng, có cơ chế khuyến khích cộng đồng cùng tham gia.

THU HIỀN

Bà Hoàng Thị Hồng, thôn Thuận Túy, xã Đông La (Đồng Hưng) bắt ốc bươu vàng trước khi cấy để bảo vệ lúa mùa.

CƠ GIỚI HÓA CÁC KHẨU SẢN XUẤT Khi hợp tác xã vào cuộc

Thay vì cách làm “đánh kặng, chằm công” như trước kia, hiện nay, một số HTXNN trên địa bàn huyện Vũ Thư đã năng động, nhạy bén đầu tư máy móc phát triển dịch vụ nông nghiệp, góp phần phục vụ nông dân và nâng cao thu nhập cho HTX.

Nông dân và HTX đều có lợi

HTXNN Vũ Hợp, xã Duy Nhất (Vũ Thư) hiện có tổng diện tích gieo cấy 180ha lúa. Trước đây, ở các khâu thu hoạch lúa và làm đất, nông dân phụ thuộc hoàn toàn vào các chủ máy gặt, máy cày bừa tại địa phương hoặc ở tỉnh ngoài đến làm dịch vụ. Tình trạng các chủ máy liên kết với nhau để nâng giá dịch vụ thu hoạch lúa từ 120.000 đồng/sào lên 140.000 đồng/sào, hay bỏ gặt diện tích lúa của một hộ nào đó, làm đất ấu, tiến độ làm đất chậm... thường xuyên diễn ra. Ông Trần Mạnh Thúc, Giám đốc HTXNN Vũ Hợp cho biết: Từ đầu vụ xuân năm 2017, HTX mạnh dạn đầu tư kinh phí mua 1 máy cày 50 mã lực tổ chức dịch vụ làm đất; riêng khâu thu hoạch lúa, HTX hợp đồng liên kết với 1 đội máy gặt đập liên hợp của tỉnh Nam Định thực hiện thu hoạch lúa cho nông dân. Dù làm dịch vụ nhưng HTX lấy mục tiêu bảo đảm chất lượng và phục vụ xã viên là cốt lõi, tạo được

HTXNN Vũ Hợp (Vũ Thư) thực hiện dịch vụ cấy lúa bằng máy khay cho nông dân.

máy tín với bà con. Nhờ có máy cày, máy gặt đập của HTX trực tiếp xuống đồng cạnh tranh lành mạnh, các chủ máy khác không thể nâng giá dịch vụ làm đất, thu hoạch lúa; chất lượng dịch vụ và tinh thần phục vụ của các chủ máy thay đổi rõ rệt; tiến độ sản xuất được đẩy nhanh, nông dân rất phấn khởi. Đặc biệt,

nhờ làm dịch vụ, HTX tạo thêm nguồn kinh phí quay vòng đầu tư nâng cao hiệu quả hoạt động của HTX và cải thiện thu nhập cho các thành viên.

Mạnh dạn để nghị và được hỗ trợ 2 máy cày từ một dự án, từ năm 2016 đến nay, HTXNN Vũ Hợp thực hiện dịch vụ cấy lúa bằng máy khay cho nông dân. Ông Vũ Đình Phùng, Giám đốc HTXNN Vũ Hợp cho biết: Vũ Hợp là xã đa nghề, lực lượng lao động rất thiếu, vì vậy khi máy cày xuống đồng, nông dân rất phấn khởi. Để thực hiện, từ trước khi vào vụ, HTX tổ chức cho nông dân đăng ký diện tích cấy, hợp đồng với doanh nghiệp sản xuất, cung ứng máy khay. Tính cả chi phí sản xuất mạ và công cấy, HTX chỉ thu mức phí 230.000 đồng/sào, trong khi đó, thông thường bà con thuê lao động cấy thủ công đã mất 250.000 đồng/sào. Máy cày đạt tiến độ trung bình từ 4 - 5 mẫu ruộng/ngày, gấp khoảng 30 - 40 lần so với lao động thủ công, nhờ đó tiết kiệm lao động và chi phí đầu tư. Đặc biệt kỹ thuật bảo đảm, vì vậy diện tích lúa cấy máy thường ít bị sâu bệnh so với lúa cấy thủ công.

Với nhiều ưu điểm nên ở vụ xuân năm 2016 là vụ đầu tiên triển khai, nông dân Vũ Hợp chỉ đăng ký 10 mẫu ruộng cấy máy, đến vụ mùa 2016 tăng lên 30 mẫu, vụ xuân năm 2017 tăng lên 40 mẫu, vụ mùa năm nay, đạt hơn 100 mẫu. Ông Mai Văn Cường, thôn Bình An chia sẻ: Gia đình ông có gần 4 sào ruộng nhưng vợ ông đau yếu, chỉ có mình ông là lao động chính. Các vụ trước, cứ đến mùa cấy, ông lo lắng, sốt ruột vì tìm thuê người cấy rất khó khăn, chi phí lại cao, ông phải vất vả nhổ mạ và phục vụ cơm nước cho thợ cấy. Từ ngày HTX đưa máy cày về, ông đăng ký cấy 100% diện tích. Thửa ruộng gần 4 sào của gia đình ông, máy chỉ cấy trong khoảng 1 giờ là hoàn thành, nhanh gọn và tiết kiệm chi phí, ông rất hài lòng.

Với xu hướng sản xuất nông nghiệp hiện đại, cơ giới hóa đồng ruộng là tất yếu, nhất là trong điều kiện lao động nông nghiệp ngày càng thiếu và già hóa thì nhu cầu đưa máy móc xuống đồng ruộng ngày càng cao. Nhờ lợi thế am hiểu đồng đất địa phương, có trình độ, kỹ thuật, tạo được uy tín với thành viên, các HTX khá thuận lợi trong việc đầu tư mua hoặc hợp đồng liên kết với các đơn vị khác để đưa máy móc xuống đồng ruộng thực hiện các dịch vụ sản xuất, không chỉ mang lại lợi ích thiết thực cho nông dân mà còn tạo nguồn thu nhập ổn định, chính đáng cho các HTX, nhất là trong điều kiện các HTX ngày càng phải bảo đảm tự chủ về tài chính như hiện nay.

Còn nhiều khó khăn

Mặc dù có nhiều lợi ích thiết thực nhưng trong tổng số 41 HTXNN trên địa bàn

huyện Vũ Thư, hiện mới có 2 đơn vị là HTXNN Vũ Hợp (xã Duy Nhất) và HTXNN Vũ Hội có máy xuống đồng làm các dịch vụ sản xuất, còn nhiều HTXNN mong muốn đầu tư máy triển khai các dịch vụ này nhưng gặp khó khăn, rào cản chưa thể thực hiện. Lý giải điều này, ông Nguyễn Mạnh Hùng, Giám đốc HTXNN Song Lăng cho rằng: Hiện nay các HTXNN gặp khó khăn lớn trong đầu tư vốn mua máy móc như máy gặt, máy cày, máy cấy, máy lên luống... Thông thường 1 chiếc máy cày có giá từ 90 - 100 triệu đồng, máy gặt đập liên hợp có giá khoảng 600 triệu đồng, các ngành thi việc đầu tư máy móc triển khai dịch vụ của các HTX sẽ không thể thực hiện được. Riêng HTXNN Song Lăng rất mong muốn đầu tư mua máy gặt đập liên hợp hoặc máy cày nhưng chưa tháo gỡ được khó khăn để triển khai.

Không chỉ tạo ra sự cạnh tranh lành mạnh có lợi cho nông dân, việc đưa máy móc xuống đồng ruộng để kinh doanh dịch vụ sản xuất các khâu HTX còn góp phần nâng cao thu nhập, giải quyết khó khăn về tài chính, tạo sự năng động, nhạy bén và tăng hiệu quả công tác điều hành, quản lý của HTX trong sản xuất nông nghiệp hiện nay. Việc đưa cơ giới hóa vào đồng ruộng hiện nay đang trông chờ sự vào cuộc quyết liệt hơn của các HTX.

QUYNH LƯU